

Rb Amsterdam, 6 juni 2007, China Blue**AUTEURSRECHT****Geen overname uit de pers door de pers****[Documentaire als China Blue behoort niet tot de categorie van werken waarvoor artikel 15 Aw geldt](#)**

Artikel 15 Auteurswet ziet - kort gezegd - op overname uit de pers van de pers. Niet in geding is dat het programma Een vandaag tot de pers behoort. Een documentaire als China Blue behoort evenwel niet tot de categorie van werken ten aanzien waarvan op grond van dit artikel een beroep kan worden gedaan. Een documentaire kan niet gezien worden als nieuwsbericht of gemengd bericht en evenmin als artikel over een actueel economisch, politiek, godsdienstig of levensbeschouwelijk onderwerp of werk van dezelfde aard, nu deze in de Nota naar aanleiding van het eind-verslag van de Tweede Kamer, vergaderjaar 19831984, bij wetsvoorstel 16.740, nr. 12 uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Het beroep op artikel 15 Auteurswet faalt derhalve.

Geen beroep op “actuele reportage” beperking**[De gedachte hierachter is dat het bij actuele gebeurtenissen niet mogelijk is vooraf toestemming te vragen aan de rechthebbende, waarvan hier geen sprake is](#)**

Artikel 16a Auteurswet ziet op het recht in het kader van een actuele reportage een korte opname van het werk te openbaren. De gedachte hierachter is dat het bij actuele gebeurtenissen niet mogelijk is vooraf toestemming te vragen aan de rechthebbende. Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake nu de documentaire door de rechthebbende ter beschikking is gesteld, zodat ook het beroep op dit artikel faalt

Geoorloofd citaat

- **[Overname fragmenten in overeenstemming is met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is en aantal en omvang van de geciteerde gedeelten door het te bereiken doel zijn gerechtvaardigd](#)**

De rechtbank is na het zien van de documentaire en het programma Een vandaag, van oordeel dat het gebruik van de fragmenten uit China Blue in het item in Een vandaag wel in overeenstemming is met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is en aantal en omvang van de geciteerde gedeelten door het te bereiken doel zijn gerechtvaardigd. Het is met name de regisseur Peled die vertelt over de film, waardoor een beeld van de film

ontstaat. De fragmenten van China Blue maken dit niet anders of zodanig dat daardoor sprake is van de door Stichting Nederlands Fonds Voor de Film gestelde 'overexposure'. De film wordt in het item dan ook niet 'weggegeven' door de weergave van de fragmenten. In de documentaire zit veel meer dan hetgeen in het item is vertoond. Het item legt meer de nadruk op de schijninspecties in Chinese fabrieken door westerse bedrijven, het feit dat er wel een onafhankelijk en rechtvaardig inspectiesysteem bestaat en de mogelijkheden van 'fair trade', terwijl die aspecten in de documentaire slechts beperkt aan de orde komen. De documentaire laat vooral gedetailleerd zien hoe het leven van jonge -vooral vrouwelijke- fabrieksarbeidsters in China eruit ziet alsmede het contrast met het leven van de fabriekseigenaar. Het item heeft dan ook naar het oordeel van de rechtbank geen afbreuk gedaan aan de exploitatiemogelijkheden van de documentaire. Ook zijn er niet onnodig veel fragmenten gebruikt. Het enkele feit dat het wellicht ook mogelijk was geweest om de film aan te kondigen door middel van twee of drie fragmenten, zoals Stichting Nederlands Fonds Voor de Film stelt, maakt niet zonder meer dat er sprake is van disproportioneel gebruik nu er meer fragmenten zijn gebruikt. De gebruikte fragmenten zijn zeer kort en sluiten aan bij het interview met Peled. Wat betreft de lengte van de fragmenten, is het inderdaad mogelijk dat meerdere korte fragmenten meer 'weggegeven' dan twee of drie langere fragmenten. Dat neemt niet weg dat van een dergelijk 'weggeven' van de film in het onderhavige geval geen sprake is.

- **[“rechtmatig openbaar gemaakt werk” is niet een voor ieder beschikbaar werk](#)**

Artikel 15 Auteurswet bepaalt voorts niet dat het moet gaan om citaten uit een voor ieder beschikbaar werk. Het moet gaan om een werk dat rechtmatig openbaar is gemaakt. Vaststaat dat China Blue reeds eerder openbaar is gemaakt, zodat ook aan dit vereiste is voldaan

Restrictie - intrekken toestemming**[Intrekking van de toestemming in een zodanig laat stadium dat dit niet rechtmatig is gebeurd, zodat, behoudens bewijs dat de restrictie al eerder is gesteld – de TROS nog steeds gerechtigd was het item uit te zenden](#)**

Voor zover Stichting Nederlands Fonds Voor de Film zich beroept op de e-mail van Roelvink zoals opgenomen onder 2.8, geldt dat hieruit niet blijkt dat de restrictie al eerder dan op het moment van de e-mail is gesteld. De enkele intrekking van de toestemming ten tijde van die e-mail acht de rechtbank voorts in een zodanig laat stadium dat dit niet rechtmatig is gebeurd, zodat de Tros, behoudens bewijs dat de restrictie al eerder is gesteld - nog steeds gerechtigd was het item uit te zenden.

Vindplaatsen: Boek9.nl; AMI 2008, nr. 1, p. 16, m.nt. De Zwaan

Rb Amsterdam, 6 juni 2007

(H.C. Hoogeveen)

(...)

zaaknummer / rolnummer: 35826 1 / HA ZA 06-3976

Vonnis van 6 juni 2007

in de zaak van

de stichting

STICHTING NEDERLANDS FONDS VOOR DE FILM,

gevestigd te Amsterdam,

eiseres,

procureur mr. R.V. Ruimschotel,

tegen

de vereniging

TROS,

gevestigd te Hilversum, j

gedaagde, .

procureur mr. M. Schut.

Partijen zullen hierna Stichting Nederlands Fonds Voor de Film en de Tros genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding, met bewijsstukken

- de akte van depot van 12 december 2006, met een dvd van een deel van de uitzending van Één vandaag van 13 september 2006

- de conclusie van antwoord, met bewijsstukken

- het tussenvonnis van 7 februari 2007

- het proces-verbaal van comparitie van 20 april 2007, alsmede de daarin genoemde processtukken.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Cinema Delicatessen is een bedrijfsonderdeel van Stichting Nederlands Fonds Voor de Film. Zij is distributeur van de documentaire China Blue (hierna: China Blue) en zij heeft in die hoedanigheid een exclusieve licentie op de auteursrechten van de film voor de Benelux.

In november 2005 is China Blue op het International Documentary Festival Amsterdam (hierna: IDFA) voor het eerst in Nederland vertoond.

2.3. Voor de promotie van China Blue heeft Cinema Delicatessen mevrouw M. van Schondelen (hierna: Van Schendelen) van het publiciteitsbureau MVSP in de arm genomen.

2.4. Op 17 augustus 2006 heeft Van Schendelen een e-mail met een persbericht aangaande China Blue gestuurd aan mevrouw H. van Rijsingen (hierna: Van Rijsingen), redacteur bij het programma Een Vandaag van de Tros.

2.5. Eind augustus 2006 heeft Van Rijsingen telefonisch contact opgenomen met Van Schendelen, waarbij zij heeft aangegeven een item te willen maken rondom China Blue over de arbeidsomstandigheden in arme landen. Van Schendelen heeft hierop positief gereageerd en heeft Van Rijsingen de dvd van China Blue toegezonden.

2.6. Van Rijsingen heeft vervolgens weer contact opgenomen met Van Schendelen om een afspraak te maken voor een interview met de regisseur Micha Peled (hierna: Peled). Op dinsdagochtend 12 september 2006 heeft dit interview plaatsgevonden. Hierbij waren

Van Schendelen en mevrouw M. Gerber (hierna: Gerber), marketing manager bij Cinema Delicatessen, en mevrouw F. Zonneveld (hierna: Zonneveld), werkzaam bij het programma EenVandaag van de Tros, aanwezig. Gerber heeft voor zover hier relevant schriftelijk verklaard:

"[...] Ook in het geval van China Blue [...] heb ik Monique van Schendelen de opdracht gegeven dat er maximaal twee fragmenten gebruikt zouden mogen worden. [...] Na het interview heb ik met zowel Monique van Schendelen als Fiona Zonneveld gesproken. Fiona was nogal onduidelijk over de te gebruiken fragmenten waarop Monique de gemaakte afspraken nogmaals duidelijk herhaalde. Fiona ontweek een afspraak daarover waarop ik nogmaals de gemaakte afspraken herhaalde. [...]"

2.7. Maandag 11 september 2006 heeft Zonneveld contact opgenomen met Van Schendelen over het feit dat een Nederlandse ondertiteling ontbrak op de dvd van China Blue die zij had ontvangen. Zij hebben in dit gesprek afgesproken dat Zonneveld de volgende dag de fragmenten zou doorgeven die ze wilde gebruiken, waarna Van Schendelen voor de ondertiteling zou proberen te zorgen.

2.8. Op dinsdagmiddag, nadat het interview had plaatsgevonden, heeft Van Schendelen telefonisch contact opgenomen met Van Rijsingen dat er een probleem was. Zonneveld heeft daarop telefonisch contact opgenomen met Van Schendelen. Vervolgens heeft Zonneveld dezelfde avond het gemonteerde item bij Van Schendelen laten afleveren. Op woensdagochtend 13 september 2006 heeft Van Schendelen het gemonteerde item bij Cinema Delicatessen laten afleveren, waarna de heer Roelvink (hierna: Roelvink) om 11:49 uur een e-mail heeft gestuurd aan Van Rijsingen en Zonneveld met voor zover hier relevant de volgende inhoud:

"[...] Hoewel het voor de kijkers van een vandaag ongetwijfeld een mooi item is, is het wat ons betreft niet acceptabel, en ik verleen dan ook GEEN toestemming om de fragmenten op deze manier te gebruiken. De afspraak is altijd geweest dat jullie twee fragmenten uit de film zouden gebruiken. Nu gebruiken jullie een veelvoud daarvan, hiermee geven jullie veel te veel weg en is het geen reclame meer voor de film, maar zullen mensen eerder denken dat ze er niet meer naar toe hoeven, omdat ze het toch al gezien hebben. Daarnaast moet ik ook nog eens hoge kosten maken om al deze fragmenten uit de gecodeerde versie van de film te laten halen en dit is het mij niet waard. [...]"

2.9. Hierna is er geen contact meer geweest tussen partijen. Op woensdagavond 13 september heeft de Tros het item met Nederlandse ondertiteling, maar overigens ongewijzigd, uitgezonden. Het item bestaat uit interviews met Peled, Floortje Dessing en Mark Huis in't Veld en uit beelden van China Blue. Het item duurt 6½ minuut, waarvan 3 minuten en 12 seconden beeldmateriaal uit China Blue bevallen. Het betreft in totaal 9 korte fragmenten.

2.10. Op donderdag 14 september 2006 is China Blue vervolgens in première gegaan in de Nederlandse bioscopen.

3. De vordering en het verweer

3.1. Stichting Nederlands Fonds Voor de Film vordert na wijziging van eis - dat de rechtbank bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad:

I. voor recht verklaart dat de Tros met de uitzending van het item onrechtmatig heeft gehandeld jegens eiseres en derhalve aansprakelijk is voor de door Stichting Nederlands Fonds Voor de Film geleden schade ten gevolge van deze onrechtmatige daad;

II. de Tros veroordeelt tot betaling aan Stichting Nederlands Fonds Voor de Film van de door Stichting Nederlands Fonds Voor de Film geleden schade welke dient te worden opgemaakt bij staat en vereffend volgens de wet;

III. de Tros veroordeelt tot betaling aan Stichting Nederlands Fonds Voor de Film van een voorschot op de gehele schadevergoeding van EURO 10.000,-, dan wel een door de rechtbank te bepalen bedrag zoals zij in goede justitie vermeent te behoren;

IV. de Tros veroordeelt in de volledige kosten van het geding, waaronder EUR 4.203,01 aan salaris advocaat en procureur, althans een bedrag dat de rechtbank in goede justitie meent te behoren.

3.2. de Tros voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Tussen partijen is in geschil of de Tros inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten op China Blue en zo niet, of er een afspraak is gemaakt over het aantal fragmenten van China Blue dat de Tros mocht gebruiken.

4.2. De rechtbank zal allereerst beoordelen of de Tros inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten op China Blue. Is dat het geval, dan behoeft niet meer te worden nagegaan of Cinema Delicatessen ook een restrictie van twee fragmenten ten aanzien van het gebruik van China Blue aan de Tros heeft opgelegd.

4.3. de Tros beroept zich op artikel 15, 15a en 16a Auteurswet en stelt dat zij geen toestemming van Cinema Delicatessen nodig had voor het gebruik dat zij van China Blue heeft gemaakt in haar nieuwsitem in het programma Een vandaag.

4.4. Artikel 15 Auteurswet ziet - kort gezegd - op overname uit de pers van de pers. Niet in geding is dat het programma Een vandaag tot de pers behoort. Een documentaire als China Blue behoort evenwel niet tot de categorie van werken ten aanzien waarvan op grond van dit artikel een beroep kan worden gedaan. Een documentaire kan niet gezien worden als nieuwsbericht of gemengd bericht en evenmin als artikel over een actueel economisch, politiek, godsdienstig of levensbeschouwelijk onderwerp of werk van dezelfde aard, nu deze in de Nota naar aanleiding van het eindverslag van de Tweede Kamer, vergaderjaar 1983/1984, bij wetsvoorstel 16.740, nr. 12 uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Het beroep op artikel 15 Auteurswet faalt derhalve.

4.5. Artikel 16a Auteurswet ziet op het recht in het kader van een actuele reportage een korte opname van het werk te openbaren. De gedachte hierachter is dat het bij actuele gebeurtenissen niet mogelijk is vooraf toestemming te vragen aan de rechthebbende. Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake nu de documentaire door de rechthebbende ter beschikking is gesteld, zodat ook het beroep op dit artikel faalt.

4.6. Artikel 15a Auteurswet ziet op het citeren in onder meer een aankondiging die aandacht besteedt aan het werk of een gebeurtenis die ermee samenhangt. In dit geval betreft het item van Een vandaag de aankondiging dat China Blue in première gaat in de bioscopen zodat het citeren is toegestaan mits ook aan de andere in artikel 15a Auteurswet genoemde voorwaarden is voldaan. In dat kader stelt Stichting Nederlands Fonds Voor de Film dat het citeren niet in overeenstemming is met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is en aantal en omvang van de geciteerde gedeelten door het te bereiken doel niet zijn gerechtvaardigd. Door het gebruik van een groot aantal fragmenten uit China Blue wordt de film 'weggegeven' aldus Stichting Nederlands Fonds Voor de Film, zodat het publiek niet meer geneigd zal zijn de documentaire in de bioscoop te gaan zien ('overexposure'). Het gebruik van het grote aantal fragmenten was volgens Stichting Nederlands Fonds Voor de Film voorts onnodig voor het informatieve doel van het item en strekte tot verhoging van de amusementswaarde van het item. Ook had het citaat relevant moeten zijn voor het item en ondergeschikt moeten zijn aan de rest van de aankondiging. Dit was niet het geval omdat het een reportage over de film zelf betrof en de helft ervan uit fragmenten uit China Blue bestond. Aldus steeds Stichting Nederlands Fonds Voor de Film.

4.7. De rechtbank is na het zien van de documentaire en het programma Een vandaag, van oordeel dat het gebruik van de fragmenten uit China Blue in het item in Een vandaag wel in overeenstemming is met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is en aantal en omvang van de geciteerde gedeelten door het te bereiken doel zijn gerechtvaardigd. Het is met name de regisseur Peled die vertelt over de film, waardoor een beeld van de film ontstaat. De fragmenten van China Blue maken dit niet anders of zodanig dat daardoor sprake is van de door Stichting Nederlands Fonds Voor de Film gestelde 'overexposure'. De film wordt in het item dan ook niet 'weggegeven' door de weergave van de fragmenten. In de documentaire zit veel meer dan hetgeen in het item is vertoond. Het item legt meer de nadruk op de schijninspecties in Chinese fabrieken door westerse bedrijven, het feit dat er wel een onafhankelijk en rechtvaardig inspectiesysteem bestaat en de mogelijkheden van 'fair trade', terwijl die aspecten in de documentaire slechts beperkt aan de orde komen. De documentaire laat vooral gedetailleerd zien hoe het leven van jonge -vooral vrouwelijke- fabrieksarbeidsters in China eruit ziet alsmede het contrast met het leven van de fabriekseigenaar. Het item heeft dan ook naar

het oordeel van de rechtbank geen afbreuk gedaan aan de exploitatiemogelijkheden van de documentaire.

4.8. Ook zijn er niet onnodig veel fragmenten gebruikt. Het enkele feit dat het wellicht ook mogelijk was geweest om de film aan te kondigen door middel van twee of drie fragmenten, zoals Stichting Nederlands Fonds Voor de Film stelt, maakt niet zonder meer dat er sprake is van disproportioneel gebruik nu er meer fragmenten zijn gebruikt. De gebruikte fragmenten zijn zeer kort en sluiten aan bij het interview met Pel ed. Wat betreft de lengte van de fragmenten, is het inderdaad mogelijk dat meerdere korte fragmenten meer 'weggeven' dan twee of drie langere fragmenten. Dat neemt niet weg dat van een dergelijk 'weggeven' van de film in het onderhavige geval geen sprake is.

4.9. Artikel 15 Auteurswet bepaalt voorts niet dat het moet gaan om citaten uit een voor ieder beschikbaar werk. Het moet gaan om een werk dat rechtmatig openbaar is gemaakt. Vaststaat dat China Blue reeds eerder openbaar is gemaakt, zodat ook aan dit vereiste is voldaan.

4.10. Nu de Tros geen inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten op China Blue, komt de vraag aan de orde of het werk-- zoals Stichting Nederlands Fonds Voor de Film stelt onder voorwaarden (slechts twee fragmenten, waarbij onder een fragment wordt verstaan een aaneengesloten stuk uit een film van maximaal 1 minuut) ter beschikking is gesteld aan de Tros. Partijen schetsen dienaangaande ieder een ander beeld van de feiten.

4.11. Van Rijsingen heeft ter comparitie verklaard dat de restrictie van twee fragmenten niet is gesteld, althans alleen in het kader van de ondertiteling een issue is geweest, welk probleem volgens haar dezelfde dag door Zonneveld en Van Schendelen is opgelost. Zonneveld heeft -- net als Van Rijsingen - een hiermee overeenstemmende schriftelijke verklaring afgelegd. Van Schendelen heeft evenwel een schriftelijke verklaring afgelegd waarin zij zegt dat zij die restrictie wel degelijk heeft gesteld en dat deze vanaf het begin van het contact en voorts meerdere malen aan de orde is geweest. Dat dit aan de orde is geweest na het interview met Peled wordt ondersteund door de schriftelijke verklaring van Gerber die daarbij aanwezig is geweest.

4.12. Gezien voornoemde tegenstrijdige verklaringen staat thans niet vast of Van Schendelen namens Stichting Nederlands Fonds Voor de Film de restrictie van twee fragmenten van maximaal 1 minuut per fragment heeft gesteld en, zo ja, op welke moment(en). Aangezien Stichting Nederlands Fonds Voor de Film zich beroept op de rechtsgevolgen van deze restrictie, namelijk dat de Tros geen toestemming had om het item uit te zenden, is het aan haar om dit te bewijzen. Nu Stichting Nederlands Fonds Voor de Film bewijs heeft aangeboden van haar stellingen, onder meer door het horen van Van Schendelen, Gerber en Roelvink, zal zij hiertoe worden toegelaten.

4.13. Voor zover Stichting Nederlands Fonds Voor de Film zich beroept op de e-mail van Roelvink zoals opgenomen onder 2.8, geldt dat hieruit niet blijkt dat de restrictie al eerder dan op het moment van de e-mail is gesteld. De enkele intrekking van de toestemming ten

tijde van die e-mail acht de rechtbank voorts in een zodanig laat stadium dat dit niet rechtmatig is gebeurd, zodat de Tros, behoudens bewijs dat de restrictie al eerder is gesteld - nog steeds gerechtigd was het item uit te zenden.

4.14. Iedere verdere beslissing wordt aangehouden.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. laat Stichting Nederlands Fonds Voor de Film toe tot het bewijs als overwogen in rechtsoverweging 4.12;

5.2. verwijst de zaak naar de rol van 20 juni 2007 opdat Stichting Nederlands Fonds Voor de Film kan meedelen of zij het bewijs wenst te leveren met, indien zij het bewijs door middel van getuigen wenst te leveren, opgave van het aantal getuigen en de verhinderdata van alle betrokkenen in de komende 4 maanden;

5.3. houdt iedere verdere beslissing aan.